

REGNSKAP 2015

Saksbehandler: Trond Robertsen
 Arkivsaksnr.: 16/420

Arkiv: 210

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
39/16	Formannskapet	16.06.2016
43/16	Kommunestyret	23.06.2016

Innstilling:

Bø kommunes regnskap for 2015 vedtas med et driftsmessig netto mindre forbruk på 639 541,22 kr, og et merforbruk i kapitalregnskapet på 324 635,70 kr. Mindre forbruk på driften disponeres i budsjettet for 2016, mens merforbruket i kapitalregnskapet dekkes inn i budsjettet for 2017.

Saksutredning:

I hht kommunelovens § 48 pkt 3 skal kommunestyret selv vedta årsregnskapet etter innstilling fra formannskapet. Dette kan mao ikke delegeres. Videre heter det at vedtaket må angi disponering av regnskapsmessig overskudd eller dekning av regnskapsmessig underskudd.

Lovens pkt 6 gir departementet mulighet til å gi forskrift med nærmere regler om årsregnskapet, årsberetningen og regnskapsføringen. Slik forskrift er utarbeidet, og i hht dennes § 10 omhandler regnskapsfrister og behandling av årsregnskapet og årsberetning heter det:

”Årsregnskap og årsberetning skal vedtas av kommunestyret selv senest 6 måneder etter regnskapsårets slutt. Årsregnskapet skal være avlagt fra fagsjef for regnskap innen 15. februar i året etter regnskapsåret.

Revisor skal for hvert regnskapsår avgi revisjonsberetning til kommunestyret. Revisor skal senest en måned etter at årsregnskapet er avlagt oversende kopi av revisjonsberetningen til formannskapet, samt kontrollutvalget. Kontrollutvalget skal avgi uttalelse om årsregnskapet til kommunestyret før årsregnskapet vedtas. Kopi av denne uttalelsen skal være formannskapet i hende før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret.

Administrasjonssjefen utarbeider årsberetning, og fremmer denne for det organ kommunestyret bestemmer. Hvis årsberetningen ikke fremmes for kontrollutvalget, skal den oversendes kontrollutvalget før kontrollutvalget avgir uttalelse til årsregnskapet. Årsberetningen skal foreligge til behandling i kommunestyret samtidig med at årsregnskapet skal behandles.”

I år har rådmannen valgt å skrive en egen Årsberetning som følger med regnskapet, mens Årsrapport 2015 fremmes som egen sak i samme møte.

Foreliggende regnskap er avsluttet med et netto mindre forbruk 639 541,22 kr hvorav 99 553,45 kr gjelder Bokbussen.

I hht. Kommunelovens § 49 skal underskudd på årsregnskapet som ikke dekkes på budsjettet i det år regnskapet legges fram, føres opp til dekning i det følgende års budsjett. Det anbefales at underskudd dekkes inn i budsjettet for 2016.

Kontrollutvalgets uttalelse ettersendes.

PS! Som ved behandling av regnskapet for 2014 har vi valgt å legge fram tallene på overordnet nivå inkl regnskapsnotene. Dette innebærer at detaljregnskapet kun trykkes opp etter særskilt bestilling fra den enkelte representant.

Vedlegg:

Årsregnskap 2015

Årsberetning 2015

Revisjonsberetning

Kontrollutvalgets uttalelse

Til kommunestyret i Bø kommune

REVISORS BERETNING

Administrasjonssjefen har ikke avgitt et årsregnskap og årsberetning for Bø kommune for regnskapsåret 2015 innen den frist som følger av forskrift om årsregnskap og årsberetning. Vi har følgelig ikke vært i stand til å utføre revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk innen fristen for å avgi revisjonsberetning 15. april, jf. forskrift om revisjon § 5.

Harstad den 15.04.16

Inge Johannessen
Oppdragsansvarlig revisor

Til kommunestyret i Bø kommune

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Bø kommune som viser kr 182 812 054 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 639 541,-. Mindreforbruket er fordelt med kr 539 988,- på Bø kommune, og kr 99 553,- for Bokbussen. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og andre noteopplysninger.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Bø kommune per 31. desember 2015, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Besøks- og postadresse:	Avdelingskontor:	Telefon:	Organisasjonsnummer:
Sjøgt. 3 9405 HARSTAD post@komrevnord.no	Tromsø, Finnsnes, Narvik, Sortland, Storslett og Sjøvegan www.komrevnord.no	77 04 14 00	986 574 689

Uttalelser om øvrige forhold

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Andre forhold

Denne beretning erstatter tidligere avgitt beretning, datert 15.04.2016, som ble avgitt ved utløpet av forskriftens frist for å avlegge revisjonsberetning. Fullstendig årsregnskap og årsberetning ble avlagt 5. april 2016.

Harstad 5. juni 2016

Inge Johannessen
Oppdragsansvarlig revisor

Til
Kommunestyret i Bø kommune

**KONTROLLUTVALGETS UTTAELSE OM BØ KOMMUNES
ÅRSREGNSKAP FOR 2015**

Kontrollutvalget har i møte 14.6.2016 behandlet Bø kommunes årsregnskap for 2015.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, rådmannens årsberetning og revisjonsberetningen datert 5.6.2016. I tillegg har revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget har merket seg at Bø kommunes regnskap for 2015 viser et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på kr 639.541. Mindreforbruket er fordelt med kr 539.988 på Bø kommune og kr 99.553 for Bokbussen.

I revisjonsberetningens del 2 - *Uttalelsen om øvrige forhold* - har revisor under andre forhold gitt opplysninger om avleggelsen av «negativ» revisjonsberetning som følge av for sent avlagt årsregnskap og årsberetning. Rutinen for avleggelse av regnskapet og årsberetningen er betydelig forbedret sammenlignet med avleggelsen av årsregnskapet for foregående år.

Kontrollutvalget har merket seg at revisjonsberetningen for øvrig ikke inneholder andre merknader fra revisor, og rådmannen har avlagt årsregnskapet og årsberetningen uten vesentlige feil.

Ut over ovennevnte, og det som framgår av saksframlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken og revisjonsberetningen av 5.6.2016, har kontrollutvalget ikke ytterligere merknader til Bø kommunes årsregnskap for 2015.

Bø, den 14. juni 2016

Arne Fredrik Andersen
leder av kontrollutvalget

Gjenpart: Formannskapet

Bø kommune
ordføreren

Deres ref.:
Vår ref.: 430.5.5/23/16/TK

Saksbeh.: Tage Karlsen
E-postadr.: tage.karlsen@k-sekretariatet.no

Telefon: 770 26166
480 38383
Dato: 14.6.2016

SAK TIL BEHANDLING I FORMANNSKAPET OG KOMMUNESTYRET

KONTROLLUTVALGETS SAK 22/16: KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OM BØ KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2015

Kontrollutvalget har protokollerte følgende i møte 14.6.2016 under behandlingen av sak 22/16:

«Innstilling:

- Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse til årsregnskapet som kontrollutvalgets uttalelse til Bø kommunes årsregnskap for 2015.*
- Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for fremleggelse i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet.*

Behandling:

Det ble fattet enstemmig vedtak i henhold til innstillingen.

Vedtak:

- Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse til årsregnskapet som kontrollutvalgets uttalelse til Bø kommunes årsregnskap for 2015.*
- Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for fremleggelse i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet.»*

Saken oversendes herved for behandling i formannskapet og kommunestyret.

./ Vedlagt følger saksframlegget til kontrollutvalget og kontrollutvalgets uttalelse signert av utvalgets leder.

Med vennlig hilsen

Tage Karlsen
Rådgiver

Kopi: rådmannen

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 22/2016	Møtedato: 14.6.2016	Saksbehandler: Inger Johansen
---	-------------------------------	-------------------------------	---

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OM BØ KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2015

Innstilling til v e d t a k:

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse til årsregnskapet som kontrollutvalgets uttalelse til Bø kommunes årsregnskap for 2015.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for fremleggelse i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet.

Saken gjelder:

Bø kommunes regnskap for 2015.

Vedlegg til saken:

- A: Trykte vedlegg: Kopi av revisjonsberetning 2015 datert 15. april 2016
 Kopi av revisjonsberetning 2015 datert 5. juni 2016
 Utkast til kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2015
- B: Utrykte vedlegg: Bø kommunes årsregnskap for 2015 (sendt fra kommunen)
 Bø kommunes årsberetning for 2015 (sendt fra kommunen)

Saksutredning:

Av *Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner* § 7, fremgår at kontrollutvalget skal avgi uttalelse om årsregnskapet. Bestemmelsen fastsetter kontrollutvalgets rett til å knytte kommentarer til årsregnskapet med revisjonsberetning før årsregnskapet behandles i kommunestyret. Uttalelsen fra kontrollutvalget skal stiles i original form til kommunestyret, og med kopi til formannskapet. Det er sentralt at kontrollutvalgets uttalelse skal være forannevnte organ i hende før dette avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret.

I henhold til *Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner* samt *Forskrift om årsregnskap og årsberetning* skal:

- a. Årsregnskapet skal være avlagt av administrasjonssjefen innen 15. februar.
- b. Årsberetningen skal være avgitt av administrasjonssjefen innen 31. mars.
- c. Revisjonsberetningen skal avlegges senest innen 15. april. Dette gjelder også der regnskap ikke foreligger.
- d. Årsregnskap og årsberetning skal vedtas av kommunestyret senest 30. juni.

Årsregnskapet skal presenteres og avlegges etter de krav som fremkommer i *Forskrift om årsregnskap og årsberetning*, samt tilhørende regnskapsstandarder utarbeidet av Foreningen for God kommunal regnskapsskikk.

Årsberetningen skal utarbeides i tråd med kravene i kommunelovens § 48 nr 5 og god kommunal regnskapsskikk. I følge kommunelovens § 48 nr 5 skal det gis opplysninger om følgende:

- Forhold som er viktige for å bedømme om økonomisk stilling og resultat av virksomheten, og som ikke fremgår av årsregnskapet.
- Andre forhold av vesentlig betydning.
- Redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med lov om likestilling mellom kjønnene.
- Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.

I tillegg skal administrasjonssjefen redegjøre for vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap. Ut over dette er det gitt en foreløpig regnskapsstandard om innholdet i årsberetningen, *KRS (F) nr 6 Noter og årsberetning*. Den gir følgende anbefaling:

Årsberetningen er administrasjonssjefens redegjørelse for kommunens virksomhet gjennom året. I denne beretningen skal det tas inn opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske resultat og stilling, samt andre forhold av vesentlig betydning for kommunen.

Revisjonsberetningen skal avlegges senest 15. april, jf. revisjonsforskriftens § 5.

I revisjonsstandardene (ISA'ene) og ved utarbeidelsen av revisjonsberetningen gjelder tre standarder, ISA 700 – *Konklusjon og rapportering om regnskaper*, ISA 705 – *Modifikasjoner i konklusjonen i den uavhengige beretning* og ISA 706 – *Presiseringavsnitt og avsnitt om "andre forhold" i den uavhengige revisors beretning*. Revisjonsberetningen presenteres nå i en noe annen form enn tidligere. Den er nå todelt: - I første del uttaler revisor seg om årsregnskapet, mens del to omhandler andre forhold enn årsregnskapet og som revisor er pålagt å uttale seg om etter norsk lovgivning.

Årsregnskapet og årsberetningen for 2015 er datert 5.4.2016. Revisor har avgitt en "negativ" beretning 15.4.2016 på grunn av sen regnskapsavleggelse. Denne beretningen er erstattet av en ny beretning, og avlagt 5.6.2016.

I revisjonsberetningens del 2 - *Uttalelsen om øvrige forhold* - har revisor under andre forhold gitt opplysninger om avleggelsen av «negativ» revisjonsberetning som følge av for sent avlagt årsregnskap og årsberetning.

For øvrig er revisjonsberetningen for Bø kommunes årsregnskap for 2015 en normal beretning, dvs. en beretning uten forbehold (modifikasjoner) og presiseringer. I avsnittet "øvrige forhold" har revisor gitt opplysninger om budsjett, årsberetningen samt registrering og dokumentasjon. Revisor konkluderer positivt på forholdene.

Årsregnskapet og årsberetningen for 2014 ble avlagt hhv. 1.9. og 14.9.2015, dvs. 6,5 og 5,5 måneder etter fristene. Rutinen for avleggelsen av årsregnskapet for 2015 viser en betydelig forbedring.

Det er også grunn til å merke seg at revisjonsberetningen for 2015 ikke inneholder andre merknader fra revisor, slik som tidligere år.

Årsregnskapet for 2015 viser et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på kr 639.541. Mindreforbruket er fordelt på kr 539.988 på Bø kommune og kr 99.553 for Bokbussen. Regnskapet for 2014 viste et regnskapsmessig merforbruk (underskudd) på kr 167.802. Investeringsregnskapet er gjort udekket på kr 325.000.

Kommunens økonomiske situasjon er nærmere beskrevet i rådmannens årsberetning, og avslutningvis i årsberetningen er blant annet følgende beskrevet:

Driftsregnskapet for Bø kommune for 2015 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på 539 987,77 kr. Isolert sett er dette et godt resultat ettersom målsettingen alltid er et regnskap som går i balanse, og oppgaver som er utført i henhold til budsjettet. Årsrapporten vil inneholde mer informasjon om tjenesteytingen, mens årsberetningen viser at regnskapet ut fra endrede forutsetninger egentlig skulle vist et enda større overskudd.

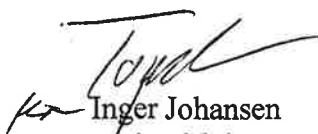
I likhet med mange andre kommuner har Bø kommune økonomiske utfordringer. Inntektene holder ikke følge med utgiftsøkningen. Konsekvensene ble underskudd i driften i perioden 2007-2009, men dette ble dekket inn i 2014 ved hjelp av engangsinntekter. Samtidig har vi fra 2010-2015 bl.a. ved hjelp av god økonomistyring greid levere driftsregnskapet i balanse. Vi må imidlertid likevel ta på alvor de økonomiske analysene som konkluderer med at vi har måttet låne 33 mill kr for å styrke likviditeten. Med et historisk lavt rentenivå som i dag, gir dette små innhugg i budsjettet. En rente på 5% vil gi oss en utgiftsøkning på 1.3 mill kr. Manglende egenkapital til investeringer i form fondsbeholdninger eller overføring av driftsmidler har gjort oss 100% avhengig av lånefinansiering. Dette gjør at avdragsbelastningen er betydelig, og at renterisikoen er stor der lånene ikke er knyttet til selvkostområder eller hvor staten gir noen form for kompensasjon.

Det vises til nærmere omtale av kommunens økonomiske situasjon i årsberetningen.

Kommunens økonomiske resultat for 2015 viser positivt resultat, og kommunens økonomiske situasjon er forbedret og beskrevet i årsberetningen. Imidlertid er kommunens likvide situasjon ikke god, og det er tatt opp betydelig likviditetslån for å klare å dekke de løpende forpliktelsene. Forholdet er beskrevet nærmere av rådmannen i årsberetningen.

Vedlagt følger forslag til uttalelse fra kontrollutvalget om årsregnskapet.

Finnsnes, den 6. juni 2016

Inger Johansen
seniorrådgiver